Finnvera Oyj:n lausunto

Talousvaliokunta 31.1.2023

Toimitusjohtaja TkT Pauli Heikkilä

Lausunto hyväksytty yhtiön hallituksessa

FINNVERA

Finnvera Oyj

- Suomen valtion 100 % omistama erityisrahoitusyhtiö
- Lain mukaan toiminnan tarkoitus rahoitusta tarjoamalla edistää ja kehittää:
  - Yritysten kansainvälistymistä ja vientiä sekä pk-yritysten toimintaa ml. aluekehitys
- Toiminta tulee suunnata markkinapuutealueelle, jota pankit eivät rahoita
- Kolme toimintoa: kotimaan rahoitus, vientitakuut ja vientiluottojen rahoitus
- Rahoitus vieraan pääoman ehtoista ja maksullista: itsekannattavuusvaade
  - Kotimaan rahoituksessa EU:n tai valtion tappiokorvauksen (~50 %) jälkeen
- Kokonaisvastuut 30.9.2022 olivat 25,9 mrd
  - Vientitakuuvastuista 23,2 mrd lähes puolet varustamo- ja telakkatoimialoilta

Avainluvut 1.1-30.9.2022

ASIAKKAITA
24 900

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN
370

VASTUUKANTA

Kotimaan lainat ja takaukset
2,7 Mrd. €

Viennin rahoitus, vientitakuut ja erityistakaukset
23,2 Mrd. €

KONSERNIN TASE

Vapaa oma pääoma ja VTR*
1,3 Mrd. €

Tase
12,9 Mrd. €

***Valtiontakuurahasto**

FINNVERA

Yleistä HE:stä

- Lähtökohtaisesti myönteistä valvonnan kehittäminen sekä yhtiön toiminnan ja riskien läpinäkyvyyden lisääminen
- Valvonnan siirtoa tunnusteltu jo 2000-luvulla, Talpo linjasi 2019
- Finanssivalvonnan kannalta Finnvera olisi erilainen valvontakohde kuin muut. Lausuntokierros: TEM:llä, VM:llä ja Fivalla hyvin eri näkemykset.
- Lakiesitys muuttui lausuntokierroksen jälkeen, liitteenä luonnos valtioneuvoston asetukseksi. Muutetusta esityksestä ei järjestetty uutta lausuntokierrosta.
- HE:n muutoksen ja asetusluonnoksen valmistelu tapahtui lyhyessä ajassa
- Muutoksen vaikutuksista ei ole laadittu vaikutusarviota

Elinkeinopoliittinen tehtävä

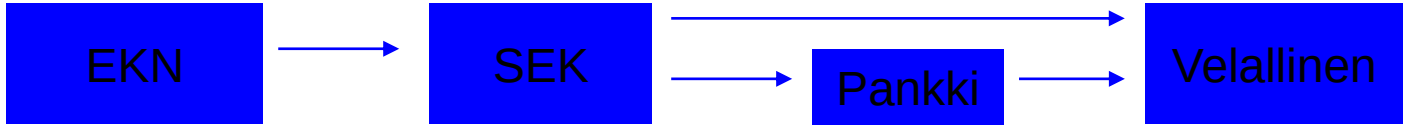
- Finnveran tehtävät perustuvat erityislakeihin sekä TEM:n ohjaukseen. Tehtävät ja toiminta eroavat pankeista. Finnveraan ei sovelleta luottolaitosdirektiiviä tai vakavaraisuusasetusta. Valmistelijat, johto ja hallitus hoitavat rahoitusasioissa julkista hallintotehtävää ja toimivat virkavastuulla.
- Riski että elinkeinopoliittisen tehtävän ja TEM:n ohjauksen sekä rahoitusvalvonnan sisällön välille syntyy ristiriitaisuuksia?
- Esitys: valvonnassa otettava huomioon elinkeinopoliittinen tehtävä. Valvonnan sisällöstä säädetään kuitenkin asetuksella, jolle vaikutusarviota ei tehty. Luonnoksen 9 ja 10 §:ien seurantaluvuilla tullee olemaan ohjausvaikutus.
- Vaikutukset tulevat riippumaan asetuksen kulloisestakin sisällöstä ja siitä, millaiseksi valvonta Finanssivalvonnan toimesta käytännössä muodostuu

Itsekannattavuus

- Esityksen mukaan valvonnassa huomioitava kumulatiivisen itsekannattavuuden toteutuminen. TEM: tarkasteluväli kotimaan rahoituksessa 10 vuotta ja viennin rahoituksessa 20 vuotta.
- Itsekannattavuusvaade myös kansainvälisissä sopimuksissa (OECD, WTO)
- Esityksen mukaan vientitakuu- ja erityistakaustoiminnalle ei jatkossakaan vähimmäisvakavaraisuusvaadetta. Vaihtoehtoisesti valtion olisi merkittävästi pääomitettava yhtiötä.
- Kv-verrokkiorganisaatioilla vientitakuutoiminta ei ole vakavaraisuussääntelyn eikä yleensä muutenkaan pankkivalvonnan tai vastaavan piirissä. Joissain maissa organisaation operatiivinen toiminta on pankkivalvonnan piirissä, mutta vientitakuukantaa se ei koske, se on suoraan valtion vastuulla.

Suomen malli eroaa valtavirrasta

- Useissa maissa (mm. Ruotsi ja Saksa): valtion vastuu luottoriskeistä, rahoitus säädeltyä

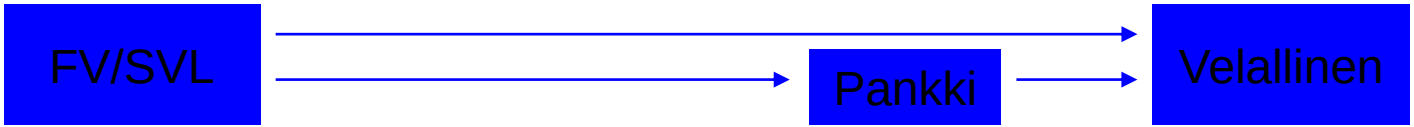

- Takuut valtion vastuulla

Valtion omistama pankki, valvottu

Yksityinen

- Finnvera/Suomen Vientiluotolla omat taseet, jotka toimivat ensisijaisina puskureina. Emo vastaa luottoriskeistä ja varainhallinnasta, luotot kanavoidaan ulos SVL:n kautta.

- Valtion viimekätinen vastuu, jos Finnvera/SVL:n taseen ja Valtiontakuurahaston puskurit eivät riittäisi

Vaikutukset asiakkaisiin, siirtymäaika

- Valvonnan kustannukset tulevat asiakkaiden maksettavaksi
- Syntyykö valvonnan ja Finnveran perustehtävän välille ristiriitoja? Mikäli näin kävisi, tämä vaikuttaisi suurten vientihankkeiden ja keskittymien (erityisesti alus, tele ja metsä) rahoittamiseen rajoittavasti.
- Finnveran yrityksiltä ja pankeilta saama palaute: Suomi viennin rahoituksessa kilpailijamaita (erityisesti Ruotsi ja Saksa) hieman riskiaversiivisempi ja kalliimpi. On mahdollista, että tämä ero kasvaa.

- Siirtymäaika: Esitettyjen lakien ehdotettu tulevan voimaan keväällä 2024. Kuten perusteluihin kirjattu, käytännössä järjestelmämuutosten toteutuksiin varattava aikaa (vähintään) 12 – 24 kuukautta voimaantulon jälkeen